

Lieta C-703/22**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2022. gada 16. novembris

Iesniedzējtiesa:

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Nīderlande)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2022. gada 16. novembris

Apelācijas sūdzības iesniedzējs:

WU

Atbildētāja apelācijas tiesvedībā:

Directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR)

Pamatlietas priekšmets

Pamatlieta attiecas uz strīdu starp WU k-gu un *Directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen* (Vadītāja apliecību centrālā biroja direktorāts; turpmāk tekstā – “CBR”) par CBR atteikumu piešķirt WU k-gam C un CE kategorijas (kravas automobiļi un autobusi) vadītāja apliecību Nīderlandē.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Šis lūgums saskaņā ar LESD 267. pantu ir par jautājumu, vai var pieļaut izņēmumu no minimālā standarta par 160 grādu horizontālo redzes lauku, kas piemērojams šai transportlīdzekļu kategorijai, ja tiek konstatēts, ka attiecīgā persona faktiski ir spējīga vadīt kravas automobili.

Prejudiciālie jautājumi

1) Vai Direktīvas 2006/126/EK III pielikuma 6.4. punkts, it īpaši standarts par abu acu vismaz 160° horizontālo redzes lauku, ņemot vērā samērīguma principu, ir

jāinterpretē tādējādi, ka šim standartam var būt atbilstīga arī persona, kura no medicīniskā viedokļa neatbilst šim standartam, bet kura saskaņā ar dažādu medicīnas ekspertu atzinumiem tomēr faktiski ir spējīga vadīt kravas automobili?

2) Ja atbilde uz šo jautājumu ir noliedzoša, vai tad saskaņā ar Direktīvu par vadītāju apliecībām atsevišķos gadījumos ir iespējams veikt samērīguma pārbaudi, lai gan Direktīvas 2006/126/EK III pielikuma 6.4. punktā nav paredzēta iespēja šādos gadījumos piemērot izņēmumus?

3) Ja tas tā ir, kādiem apstākļiem var būt nozīme, izvērtējot jautājumu, vai atsevišķos gadījumos var atkāpties no redzes lauka standarta Direktīvas 2006/126/EK III pielikuma 6.4. punkta izpratnē?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/126/EK (2006. gada 20. decembris) par vadītāju apliecībām (turpmāk tekstā – “Direktīva par vadītāju apliecībām”) III pielikuma 6.4. punkts un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 15. pants.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Regeling eisen geschiktheid 2000 [2000. gada Noteikumu par atbilstības prasībām] 3.3. punkts un 3.4. punkta b) apakšpunkts.

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 WU k-gs 2007. gada 11. jūlijā ieguva C un CE kategorijas transportlīdzekļu vadītāja apliecību un pēc tam vairāk nekā desmit gadus strādāja par profesionālu autovadītāju. Viņš ar kravas automobili gan savā valstī, gan ārzemēs bez problēmām ir nobraucis vairāk nekā vienu miljonu kilometru, neradot nekādus zaudējumus. 2016. gadā viņš pieteicās kravas automobiļu vadītāja apliecības atjaunošanai, un viņam bija jāvēršas CBR, lai saņemtu “Verklaring van geschiktheid” (atbilstības apliecinājums). Šāds apliecinājums pierāda, ka pretendents garīgi un fiziski ir spējīgs vadīt transportlīdzekli.
- 2 WU k-gs viena gada vecumā bija cietis nelaimes gadījumā, kurā viņš guva galvaskausa pamatnes lūzumu. Rezultātā viņš cieš no hemianopsijas, kas nozīmē, ka viņam ir ierobežots horizontālais redzes lauks. Tādējādi WU k-gs neatbilst minimālajam standartam, kas noteikts *Regeling eisen geschiktheid 2000* pielikuma 3.3. punkta b) apakšpunktā, proti, ka abu acu horizontālajam redzes laukam jābūt vismaz 160 grādus platumā. Ar šo noteikumu Nīderlandes tiesību sistēmā ir transponēts Direktīvas par vadītāju apliecībām III pielikuma 6.4. punkts, kurā ir ietverts tāds pats minimālais standarts. Tādēļ CBR atteicās izsniegt nepieciešamo apliecinājumu, neraugoties uz divu oftalmologu labvēlīgiem atzinumiem. Nav

skaidrs, vai CBR jau zināja par WU k-ga acu slimību, kad viņš ieguva vadītāja apliecību 2007. gadā.

- 3 WU k-gs iebilda pret CBR noraidīto lēmumu. CBR šos iebildumus atzina par nepamatotiem. Pēc tam WU k-gs cēla prasību par šo lēmumu par iebildumiem *Rechtbank Rotterdam* (Roterdamas tiesa, Nīderlande). Šī prasība tika noraidīta, un pēc tam WU k-gs iesniedza apelācijas sūdzību *Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State* (Valsts padomes Administratīvo strīdu nodaļa; turpmāk tekstā – “*Raad van State*”). Šī apelācijas sūdzība arī tika noraidīta.
- 4 Kamēr šī pēdējā apelācijas sūdzība vēl nebija izskatīta, WU k-gs iesniedza CBR otru pieteikumu, šoreiz par vadītāja apliecību, kas ģeogrāfiski attiecas tikai uz Nīderlandi. Neraugoties uz trešo labvēlīgu oftalmologa atzinumu, CBR atkal noraidīja viņa pieteikumu, jo viņš nebija atbilstīgs minimālajam 160 grādu redzes lauka standartam. Tika norādīts, ka WU k-gs nevar atsaukties uz *Regeling eisen geschiktheid 2000* pielikuma 3.4. punkta b) apakšpunktu. Saskaņā ar šo noteikumu profesionālu autovadītāju, kuram jau ir viena vai vairākas kravas automobiļu un autobusu vadītāja apliecības un kurš pēkšņi zaudē redzi vienā acī, pēc vismaz trīs mēnešu ilga adaptācijas perioda, pamatojoties uz labvēlīgu oftalmologa atzinumu, tomēr var atzīt par piemērotu, lai iegūtu vadītāja apliecību, kas ģeogrāfiski attiecas tikai uz Nīderlandi. Tomēr WU k-gs nav akls ar vienu aci, bet viņam trūkst puses redzes lauka abās acīs (homonīmā hemianopsija).
- 5 Arī šajā gadījumā CBR atzina WU k-ga iesniegtos iebildumus par nepamatotiem, un *Rechtbank Rotterdam* noraidīja viņa attiecīgo apelācijas sūdzību. WU k-gs vēlreiz vērsās *Raad van State*, kas nolēma uzdot Tiesai iepriekš minētos prejudiciālos jautājumus.

Pamatlietas dalībnieku galvenie argumenti

- 6 CBR uzskata, ka *Regeling eisen geschiktheid 2000* pielikuma 3.4. punkta b) apakšpunkts nav piemērojams WU k-ga situācijai. Šā noteikuma imperatīvais raksturs nedodot iespēju ņemt vērā WU k-ga individuālās intereses.
- 7 WU k-gs apgalvo, ka viņam ir visas tiesības saņemt atbilstības apliecinājumu. Pa to laiku viņš esot saņēmis trīs atzinumus no dažādiem ārstiem, kuri ir atzinuši, ka viņš ir spējīgs vadīt kravas automobili. Protams, viņam esot redzes lauka traucējumi, taču šie traucējumi viņam esot kopš agras bērnības, un viņš tos pilnībā kompensējot ar skatīšanās tehniku un galvas kustībām. WU k-gs apelācijas sūdzībā *Raad van State* vēlreiz pamatoja šo nostāju, šoreiz ar neiropsihologa atzinumu. Rezumējot tajā norādīts, ka WU k-ga skatīšanās tehnika ir tik labi attīstīta, ka viņš var normāli vizuāli funkcionēt. Pēc WU k-ga domām, tas, ka persona ar redzes traucējumiem, kurai tomēr ir pietiekama redze, drīkst vadīt C un CE kategorijas transportlīdzekļi, neesot pretrunā regulas mērķim. Tāda esot situācija viņa gadījumā. Pēc WU k-ga domām, tas attaisnojot izņēmuma piemērošanu, tāpat kā *Regeling eisen geschiktheid* pielikuma 3.4. punkta b) apakšpunktā esot noteikts izņēmums vienas acs redzes zaudējuma gadījumā.

Viņa veselības traucējumi esot tam līdzvērtīgi. Tātad *CBR* pretēji *Rechtbank* lēmumam esot jāņem vērā dažādu ārstu labvēlīgie atzinumi.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 8 Vispirms *Raad van State* norāda, ka tā ir ņēmusi vērā Tiesas spriedumu, kas attiecās uz Direktīvas par vadītāju apliecībām III pielikuma 6.4. punktu, proti, 2014. gada 22. maija spriedumu *Glatzel* (C-356/12, EU:C:2014:350). Minētajā spriedumā Tiesa apstiprināja 6.4. punktā noteiktā minimālā standarta spēkā esamību attiecībā uz horizontālo redzes lauku. Tāpēc arī *Raad van State* uzskata, ka šis noteikums ir spēkā. Tomēr tai ir šaubas par šā minimālā standarta pareizu interpretāciju vai piemērošanu šajā lietā. Uz tās šajā saistībā uzdotajiem jautājumiem minētajā spriedumā nav sniegtas atbildes.
- 9 Nav apstrīdams, ka no medicīniskā viedokļa WU k-gs neatbilst abu acu horizontālā redzes lauka minimālajam standartam, kas ir vismaz 160 grādi un ir paredzēts Direktīvas par vadītāju apliecībām III pielikuma 6.4. punktā. Tomēr trīs dažādi ārsti, katrs savā atsevišķā medicīniskajā atzinumā, ir secinājuši, ka, neraugoties uz viņa slimību, viņš ir spējīgs vadīt C un CE kategorijas transportlīdzekļus. Turklāt WU k-gs jau desmit gadus ir profesionāls autovadītājs un bez problēmām ar kravas automobili ir nobraucis vairāk nekā miljonu kilometru. Tātad ceļu satiksmes drošība nav apdraudēta. Tāpēc *Raad van State* vēlas noskaidrot, vai WU k-gs tomēr ir uzskatāms par nespējīgu vadīt transportlīdzekli.
- 10 Direktīvas par vadītāju apliecībām III pielikuma 6.4. punkts ir balstīts uz 2005. gada maija *Eyesight Working Group* ziņojumu. No šā ziņojuma izriet, ka persona, kura no medicīniskā viedokļa neatbilst standartam, ka abu acu horizontālajam redzes laukam ir jābūt vismaz 160 grādus platam, parasti nav spējīga vadīt C un CE kategorijas transportlīdzekļus. Tomēr ziņojumā arī teikts, ka papildu izmeklēšana var atklāt, ka persona ar hemianopsiju atsevišķos gadījumos var kompensēt savus ierobežojumus un joprojām tikt uzskatīta par spējīgu vadīt transportlīdzekli.
- 11 *Raad van State* vēlas noskaidrot, vai Direktīvas par vadītāju apliecībām III pielikuma 6.4. punktu var interpretēt tādējādi, ka šim minimālajam standartam var būt atbilstīga arī persona, kura no medicīniskā viedokļa neatbilst šim standartam, bet kura saskaņā ar dažādu medicīnas ekspertu atzinumiem tomēr ir spējīga vadīt transportlīdzekli, kompensējot veselības traucējumus. Šajā gadījumā *Raad van State* skatījumā ir svarīgi, lai šāda interpretācija, kurā ņemts vērā samērīguma princips, neapdraudētu Direktīvas par vadītāju apliecībām mērķi garantēt ceļu satiksmes drošību.
- 12 Ja Direktīvas par vadītāju apliecībām III pielikuma 6.4. punktu nevar interpretēt šādā veidā, rodas nākamais jautājums, vai, ņemot vērā *Eyesight Working Group* ziņojumu un no tā izrietošo *Raad van State* secinājumu, atsevišķos gadījumos var piemērot samērīguma principu. Citiem vārdiem sakot, rodas jautājums, vai

situācijā, kad persona, kura no medicīniskā viedokļa neatbilst prasītajam abu acu horizontālā redzes lauka standartam, bet kura medicīnas ekspertu skatījumā tomēr ir spējīga vadīt kravas automobili, ir iespējams vērtējums no samērīguma viedokļa, lemjot par vadītāja apliecības atjaunošanu, pat ja Direktīvas par vadītāju apliecībām III pielikuma 6.4. punktā noteiktais standarts neparedz iespēju piemērot izņēmumus. *Raad van State* var iedomāties, ka, izvērtējot samērīgumu konkrētajā lietā, papildus ekspertu atzinumiem par apelācijas sūdzības iesniedzēja piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai, nozīme var būt arī tam, ka no pagātnes ir secināms, ka attiecīgā persona var droši vadīt transportlīdzekli. Var būt arī svarīgi, ka vadītāja apliecība tiek izmantota profesionālās darbības veikšanai, jo Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 15. pantā ir noteikts, ka ikvienai personai ir tiesības strādāt un iesaistīties brīvi izraudzītā vai akceptētā profesijā.

DARBA VERSIJA